

Rechtskrondig Weerblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 600 F per jaar

Postchekrekening nr. 3185 22

Beheer en Redactie : Prof Mr. Ridder René VICTOR, Justitiestraat 21, Antwerpen

Plechtige openingszitting van het Vlaams Pleitgenootschap bij de Balie te Brussel
op zaterdag 29 oktober 1966

VIJFENZEVENTIG JAAR VLAAMS BALIELEVEN TE BRUSSEL

Rede uitgesproken door Mr. J. VAN DOORSELAERE

Sire,
Heren Ministers, Heren Magistraten, Heren Stafhouders, Mevrouwen, Mijn Heren, Waarde konfraters,

Er stelt zich voor de openingsredenaar van een genootschap van de balie steeds een groot probleem : de keuze van zijn onderwerp.

Kiest hij een juridisch onderwerp dan loopt hij niet alleen het gevaar tijdens zijn uiteenzetting slechts weinigen te boeien, maar bovendien zijn rechtskennis te zien gewogen worden en te licht bevonden.

Anderzijds doet hij er goed aan het nationaal politiek terrein niet te betreden, wat voor een advocaat wel moeilijk valt.

Indien nu bij de viering van het 75-jarig bestaan van het Vlaams Pleitgenootschap, het onderwerp van mijn rede, naar mijn bescheiden mening voor de hand lag, dient eveneens vastgesteld dat, zo men het ontstaan, de werking en het wezen van het Vlaams Pleitgenootschap nader wil belichten, noch het juridische, noch het politieke, totaal ter zijde kunnen gelaten worden.

* * *

Professor Jozef Van Overbeke, de latere Voorzitter van het Vlaams Pleitgenootschap, liet op 10 november 1929 in het Journal des Tribunaux (1) een artikel verschijnen waarin hij wel zeer pessimistisch gestemd was nopens de werking en de uitstraling van het Vlaams Pleitgenootschap.

Mr. Van Overbeke had het over « Les trois déceptions de l'avocat flamand ».

Nopens de tweede van die drie ontgoochelingen drukte hij zich als volgt uit :

« C'est une cérémonie bien pauvre la rentrée de la Conférence Flamande du Barreau de Bruxelles, dans le décor sévère d'une salle d'audience ordinaire, où quelques "rares" sont venus écouter l'orateur (enfin

» trouvé !) et qui effectivement sacrifie son temps et gaspille ses facultés, tandis que ses auditeurs évoquent le spectacle grandiose de l'événement mondain de la rentrée de la Conférence consœur, dans la salle solennelle de la Cour suprême, haute, écarlate et illuminée où les illustrations du Barreau, de la Magistrature, de la Politique, de la Société et de la Femme sont venues sourire à un talent fier sorti d'une élection agitée et patronner une activité constante dans son travail formateur et influente par sa Tribune ! »

* * *

Het was nochtans met praal en luister en in aanwezigheid van talrijke magistraten en advocaten, dat op zaterdag 20 juni 1891, in de eerste kamer van het Hof van Beroep, het Pleitgenootschap over de doopvont werd gehouden (2).

Alhoewel de balie toen slechts 720 advocaten telde, waren er op dat ogenblik reeds 110 lid van het Pleitgenootschap.

De boreling kwam dus kerngezond ter wereld. De barensweeën waren nochtans zeer pijnlijk en langdurig geweest. De kinderziekten waren veelvuldig.

Indien ik deze eerder geneeskundige termen gebruik dan is dit wel enigszins te wijten aan het feit, dat het ontstaan van Vlaamse Conferenties aan de balies één zijner vele oorzaken vindt in de geboorte van een echt, fysisch, menselijk wezen.

Inderdaad, toen in oktober 1872 de boekbinder Joseph Schoep, aan de Ambtenaar van de Burgerlijke Stand te Sint-Jans-Molenbeek de geboorte van een telg ging aangeven, eiste hij, dat de geboorteakte in het Vlaams zou opgemaakt worden.

De Ambtenaar weigerde, maar vader Schoep bleef bij zijn stuk

« wat onder 1 tot spraak », N.J.B.
— Schepel J,
Rv. — Schadee

overeenkomsten
A., Artikel 391
erzorging. Wij-
Barendsen-Cle-
rechtsgrond » in

ambt en Regl-

en kwalitatieve
Het afgeschei-
anditaire ven-
cht der Neder-
ivaatrecht (I).

en kwalitatieve
l. J. A., Onder-
g door rechts-
ht der Neder-
vaatrecht (II).

4548 :
u barreau de
udiciaire 1965-
de Rouvreur.

10 :
on communale.

9/10 :
ein, Voorzitter
an de Raad op

- nr. 35 :
esse d'épouser

966 - nr. 10 :
ques Portaels.

nr. 5 :
rémunération.

«blad''

Resultaat: Schoep werd vervolgd voor de Correctionele Rechtbank wegens niet-aangifte van de geboorte.

Voor het Hof van Beroep werd hij verdedigd door twee Antwerpse Advokaten, die in 't Nederlands wens-ten te pleiten

Het Hof eiste de vertaling, woord voor woord, van de pleidooien

De zaak kwam tot in Cassatie waar het Meester De Laet uit Antwerpen verboden werd de verdediging van zijn cliënt in het Nederlands voor te dragen.

Edmond Picard, de grote Edmond Picard, nam toen besluiten en eiste in een merkwaardig pleidooi het recht op om, steunend op de Grondwet, te mogen gebruik maken van het Nederlands.

Picard kreeg vanwege de advocaat-generaal o.m. te horen: dat het Nederlands voor het Hof van Cassatie « un idiome inintelligible » was;

dat hij geen besef had van de eelementairste wellevendheid;

dat hij slechts « une vaine parade » uithaalde en pleitte « pour la galerie ».

Zijn heerlijk pleidooi werd betiteld als « un divertissement » waarvan het Hof genoeg had.

In weliswaar minder hevige bewoordingen besliste het arrest, dat het aan een advocaat niet toegelaten was zich voor het Hof van Cassatie in het Nederlands uit te drukken (3).

In gans het Vlaamse land, en vooral dan in de Gentse balie, verwekte deze beslissing een heftige beroering.

Een manifest, door 75 Gentse advokaten ondertekend, werd overgemaakt aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en bracht mee, dat de bespreking van een wetsvoorstel op het gebruik van het Vlaams in strafzaken, niet langer kon uitgesteld worden (4).

Op 17 augustus 1873 werd de eerste, alhoewel zeer onvoldoende taalwet uitgevaardigd.

In november van het zelfde jaar werd te Gent, waar reeds sinds 1864 een Vlaamse Advokatenclub bestond, de eerste Vlaamse Conferentie opgericht (5).

De eerste steen was gelegd. Het eerste zaad geworpen.

Onder het impuls van Gent, waar in 1885 de « Bond der Vlaamse Rechtsgeleerden » gesticht werd, zag in datzelfde jaar te Antwerpen een « Vlaamse Conferentie » het licht (6).

Het was haar eerste Voorzitter, Edward Coremans, die na jarenlange strijd in 1889 de tweede wet in gerechtszaken er door kreeg

* * *

Dat beide wetten het probleem van het taalgebruik nog lang niet op afdoende wijze hadden geregeld, bleek spoedig uit nieuwe rechterlijke incidenten die zich bijna aan de lopende band voordeden.

Een jong stagist Meester Josson, had het gewaagd aan het Bureau voor Kosteloze Raadpleging van de balie te Brussel een Nederlands verslag voor te leggen.

Hij diende zich te verantwoorden voor de Tuchtraad waar hij, o stoutmoedige, eiste in het Nederlands te worden aanhoord.

Zijn vermetelheid bracht voor hem de schrapping mee van de lijst der stagisten.

Toen het Hof van Beroep over het geval Josson te beslissen had, trad eens te meer Edmond Picard op als de verdediger van de rechten der vlaamssprekenden.

Zulks belette echter niet, dat als nieuwjaarscadeau — het arrest werd uitgesproken op 31 december 1890 —

het Hof de beslissing van de Tuchtraad bekrachtigde (7).

In het Hof van Cassatie — arrest van 3-5-1892 — speelde zich hetzelfde toneel af als in 1873 in de zaak Schoep. Ook de acteuren waren op weinigen na dezelfde. Ook de beslissing veranderde niet

De Gentse confraters, waarvan nochtans slechts de minderheid als vlaamsgezind kon betiteld worden, dachten er anders over en de geschrapte stagist werd in de Gentse balie opgenomen.

Het geval Josson en dit van een Antwerps advocaat, Adolf Pauwels, brachten mee, dat een niet te stremmen stroming ontstond om een wet te zien tot stand komen, die het gebruik van het Nederlands voor de Hoven van Beroep te Brussel en te Luik zou regelen (8).

Het was eens te meer Coremans die de leiding van de beweging nam. De wet van 4 september 1891 voorzag in de oprichting van Vlaamse strafkamers in de Hoven van Beroep te Brussel en te Luik.

Het was normaal en zeker niet te vroeg dat de Vlaamse advokaten te Brussel eindelijk wakker schoten.

Nu één hunner confraters aan den lijve ondervonden had hoe de geest in de Brusselse balie en bij de magistratuur was, en nu een nieuwe wet in het vooruitzicht was gesteld die voor hen belangrijke gevolgen zou hebben, mochten ze niet langer bij de pakken blijven zitten.

Het initiatief ging uit van Paul Gisseleire. In de gekende, om niet te zeggen beruchte Josson vond hij een bondgenoot.

Josson was nochtans zeer pessimistisch gestemd. Hij was de mening toegedaan dat ze niet zouden slagen, daar hij de strijd om de vervlaamsing van het rechtsleven hopeloos achtte.

De door hem opgedane ervaring kennend begrijpen we hem.

Toch waagden ze het.

Twee totaal verschillende karakters: de toegevende, diplomatische, katholieke Gisseleire; de onbuigzame en doordrijvende, tot geen enkel partij behorende Josson.

Beiden echter hardnekkig volhardend in al hun ondernemingen en door en door vlaamsgezind.

Ze waagden het en slaagden!

* * *

Om geen politieke kleur aan het op te richten genootschap te geven, werd besloten twee ere-voorzitters te kiezen.

Gisseleire bekwam het akkoord van Minister van Staat Victor Jacobs; Josson kreeg de toestemming van Edmond Picard.

Een belangrijke steun vonden ze bij Volksvertegenwoordiger Meester Van der Linden. Deze werd trouwens de eerste Voorzitter (9).

* * *

De eigenlijke stichtingsvergadering ging door op donderdag 14 mei 1891, precies drie maanden nadat de Conférence du Jeune Barreau haar vijftigjarig bestaan had gevierd (10).

Ik zei zo pas dat het Pleitgenootschap, om geen politieke kleur te kiezen, twee Ere-Voorzitters koos

Of het om dezelfde redenen was dat het Genootschap volgens de statuten ook twee Voorzitters moest hebben, vermeldt geen enkele bron.

Statuten bestaan nu echter eenmaal vaak hetzij om weinig of niet nageleefd, hetzij om gewijzigd te worden.

Zo zien we ook, dat reeds enkele jaren na de stich-

ting beslist werd voorzitter het te hebben en andere « Vlaams Genoot na homerische wijze werd in « Balie ».

Het zal wel er toestand waarin de Brusselse Balie kelijke statuten, eersten van de doelstelling van beperkt leek en werd uitgedrukt sprekendheid bij

Weliswaar ver o.m. zijn doel te van vraagpunten wikkeling van tikel 3, dat « or stander moet zi — beginsel: de dienen bij mid schuldigd, verde

Ook voorzag de buitengewor volledig verslag het Nederlands selschen kreits)

Het was te diplomatie waa « Vlaamsch Ger werd.

Ik zei reeds op 20 juni 1899 werd bijgewoon

Velen gaven l des Tribunaux: alleen in zeer v de bovendien d

« Il semble q » le vieux levair » ce mouvemen » donné le mo » appui si puis » mencee il y a » plus rien à fai » citoyens flam » les tribunaux » nale »

Ik twijfel er mond Picard

Op die plech trouwens als F schitterend rek het Vlaamse vo

Toch wekt he lach weliswaar, « cette oeuvr et à laquelle il Edmond Picard dachten weinig

aad bekrachtig-
van 3-5-1892 —
1873 in de zaak
nigen na dezelf-
tans slechts de
d worden, dach-
stagist werd in

werps advocaat,
niet te strem-
zien tot stand
rlands voor de
Luik zou rege-

de leiding van
nber 1891 voor-
afkamers in de

vroeg dat de
wakker schoten
ve ondervonden
en bij de magi-
het vooruitzicht
volgen zou heb-
pakken blijven

sseleire. In de
osson vond hij

h gestemd. Hij
zouden slagen,
van het rechts-

nend begrijpen

de toegevende,
onbuigzame en
orende Josson.
in al hun on-
gezind.

te richten ge-
ere-voorzitters

Minister van
estemming van

Volksvertegen-
eze werd trou-

ig door op don-
nden nadat de
igjarig bestaan

om geen poli-
ers koos
it het Genoot-
orzitters moest

zaak hetzij om
zigt te worden.
n na de stich-

ting beslist werd, dat in de toekomst er slechts één voorzitter het lot van het Genootschap in handen zou hebben en anderzijds, dat de oorspronkelijke naam: « Vlaams Genootschap tot beoefening der Pleitkunst », na homerische twisten en zelfs vechtpartijen, gewijzigd werd in « Vlaams Pleitgenootschap der Brusselse Balie »

* * *

Het zal wel enig verband houden met de zeer speciale toestand waarin de vlaamssprekende advocaten zich aan de Brusselse Balie steeds bevonden, dat in de oorspronkelijke statuten, toen « wetten » genoemd en « op den eersten van de Kortemaand 1891 aangenomen », de doelstelling van het « Vlaamsch Genootschap » eerder beperkt leek en althans in zeer voorzichtige termen werd uitgedrukt: « de beoefening der rechterlijke welsprekendheid bij middel der Nederlandse taal ».

Weliswaar vermeldde artikel 2, dat het Genootschap om zijn doel tracht te bereiken: « door het bespreken van vraagpunten, die de zedelijke of stoffelijke ontwikkeling van het Vlaamse volk aanbelangen », en artikel 3, dat « om lid te kunnen worden » men « voorstander moet zijn van het volgend — zeer bescheiden — beginsel: de Vlaamsche betichten en beschuldigden dienen bij middel van hunne taal, ondervraagd, beschuldigd, verdedigd en gevonnist te worden ».

Ook voorzag artikel 13, dat het bestuur jaarlijks « in de buitengewone vergadering van Wijnmaand » een volledig verslag moest geven over « den toestand van het Nederlandsch als rechterlijke taal in den Brusselschen kreits ».

Het was te danken aan de voorzichtigheid en de diplomatie waarvan de stichters blijk gaven, dat het « Vlaamsch Genootschap » niet in de kiem gesmoord werd

* * *

Ik zei reeds dat de eerste plechtige openingszitting op 20 juni 1891 door vele magistraten en advocaten werd bijgewoond

Velen gaven blijk van sympathie (11) Het « Journal des Tribunaux » van 27 juni 1891 drukte zich niet alleen in zeer vleiende bewoordingen uit maar betreunde bovendien de houding van de pers.

« Il semble que certains reporters conservent intact le vieux levain de haine ou de mauvais vouloir contre ce mouvement, pourtant si juste, et qu'ils se sont donné le mot pour amoindrir cette manifestation, appui si puissant pour cette oeuvre d'équité commencée il y a 18 ans et à laquelle il ne reste presque plus rien à faire: la consécration du droit de nos concitoyens flamands à agir et à être défendus devant les tribunaux dans leur langue maternelle et nationale »

Ik twijfel er niet aan. Die tekst was beslist van Edmond Picard.

Op die plechtige zitting van 20 juni 1891 nam hij trouwens als Ere-Voorzitter het woord en sprak een schitterend rekvisitorium uit tegen de verdrukking van het Vlaamse volk en zijn natuurlijke rechten (12).

Toch wekt het een glimlach op, een meewarige glimlach weliswaar, als we even die zinsnede herlezen: « ...cette oeuvre d'équité commencée il y a 18 ans... et à laquelle il ne reste presque plus rien à faire ». Edmond Picard meende het goed, maar in die tijd dachten weinig franssprekenden als hij

* * *

Sympathie dus voor het pas gestichte genootschap enerzijds, maar anderzijds heel wat verzet en zelfs haat

De eerste jaarlijkse openingsrede gehouden op 11 november 1891 door Paul Gisseleire, met als onderwerp « Over de oorsprong van de Vlaamse taal en haar invloed op het esthetisch, moreel en godsdienstig gevoel van het ras » werd met zeer gemengde gevoelens onthaald (13)

Een groep reaktionairen smeedde zelfs plannen om naast de Conférence du Jeune Barreau een ander frans-talig organisme, de « Cercle des Masuirs », op te richten, als verzet tegen het « Vlaamsche Genootschap ». Het « Journal des Tribunaux » (14) noemde die poging — want het bleef daarbij — « qu'une facétie d'un goût discutable »

* * *

Het duurde niet lang of de schroomvalligheid en de schuchterheid van het eerste uur werden van zich afgeworpen.

Samen met het wijzigen van de naam in « Vlaamsch Pleitgenootschap der Brusselse Balie » werden in de statuten de doelstellingen duidelijker en openlijker vooropgesteld.

Voortaan ging het niet alleen meer om « de beoefening der gerechtelijke welsprekendheid bij middel der Nederlandsche taal », maar om « de beoefening en de bevordering der Nederlandsche taal op rechterlijk gebied », wat heel wat anders is

Van de leden werd bovendien van dan af geëist, dat ze voorstanders zouden zijn « van het beginsel der gelijkheid der twee talen op rechterlijk gebied ».

Heel wat sympathisanten van het eerste uur trokken zich terug Het ledenaantal, dat op een bepaald ogenblik 140 advocaten bedroeg, daalde in 1905 tot 75.

* * *

Het Vlaams Pleitgenootschap kende zoals alle verenigingen hoogten en laagten. Jaren van zeer drukke activiteit, andere waarvan het zelfs niet geweten is of er een openingszitting werd gehouden.

Zoals bij de zusterconferenties bestond de werking doorgaans in het organiseren van pleitoefeningen; in het oprichten van voordrachten met juridische, literaire, filosofische of politieke onderwerpen; de traditionele openingsrede en het daarmee gepaard gaande banket, en de jaarlijkse uitstap

Werking naar binnen en naar buiten

Het zou een saai geschiedenis worden indien ik U de ganse lijst van de verschillende voorzitters en sprekers zou opsommen

Laat me nochtans toe U te zeggen, dat het Vlaams Pleitgenootschap voorzitters kende als: Volksvertegenwoordiger Jules Van der Linden, jarenlang voorzitter van de « Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden »; en van de « Vlaamsche Rechtskundige Congressen »; Joly, de latere voorzitter van de Mijnsraad; Meester Dewinde, later advocaat bij het Hof van Cassatie; Alberic Deswarte, de strijder voor de vervlaamsing van de Rijksuniversiteit Gent; Willem Thelen, die gedurende meer dan zestig jaar zich als het ware met het Pleitgenootschap vereenzelvigde; Duplat; Josse en Rik Borginon; Vliebergh; Professor Van Overbeke; Piet Vermeylen; de betreunde Maurice Van Hemelryck, en de talrijke schaar van confraters, die we nog steeds het geluk hebben, bijna dagelijks in dit Paleis te ontmoeten.

Mensen als Maurits Sabbe, Hugo Verriest, August Vermeylen, Pol De Mont, Verschaeve, Professor Meyers, Professor Van Ginniken, Julius Hoste, Kamiel Huys-

mans en zoveel andere eminente, zó binnen- als buitenlandse sprekers, verschenen op onze tribune

* * *

Het zou echter onvergeeflijk zijn indien bij dit jubileum niet even de figuur van Meester Willem Thelen belicht werd.

In tijden, waar vooral onbegrip en tegenkating hoogtij vierden, kon een genootschap als het onze onmogelijk in leven blijven of tot een grotere bloei komen, indien het geen beroep had kunnen doen op mensen wier ganse leven gewijd was aan en doordrongen was van het door de stichters beoogde doel.

Zó iemand vond het Vlaams Pleitgenootschap in Meester Willem Thelen.

Geboren te Maastricht op 26 januari 1870 — zijn vader was majoor bij het Indische leger — kwam hij toch reeds in zijn jeugd in onze hoofdstad terecht.

Na het Atheneum en de Universiteit te Brussel doorlopen te hebben, legde hij op 10 oktober 1892 als advocaat de eed af.

Niets was er dat het de jonge stagist bij het begin van zijn loopbaan gemakkelijk kon maken.

Of het nu was omdat op de tien frankstukken, die hij als eerste ereloon ontving, er vier vals bleken te zijn, of indien het was omdat hij tot het besef moest komen, dat de geest aan de balie voor een Vlaams advocaat eerder schrikaanjagend was, een feit is, dat zijn eerste kennismaking met het advocatenberoep hem totaal ontmoedigd had.

Het is te danken aan Meester Edmond Picard dat hij advocaat bleef.

Op een avond, na een diner, werd hij door Edmond Picard verzocht hem huiswaarts te vergezellen. Tot vijfmaal toe wandelden beiden van het huis van Picard naar de woning van Thelen en het was de beroemde, oudere advocaat, die zijn jonge confrater een kijk gaf op de moeilijkheden van het beroep, op de ontgoochelingen, maar ook op de innige voldoening, die, bij hardnekkig werken, zijn deel konden zijn.

Van bij zijn inschrijving aan de balie werd Thelen lid van het pas gestichte Vlaams Pleitgenootschap. Als gewezen bestuurslid van «Geen Taal geen Vrijheid» lag zulks voor de hand.

Reeds onmiddellijk speelde hij er een belangrijke rol.

In 1897 vonden we hem bij de oprichters van het «Rechtskundig Tijdschrift» en nauwelijks drieëndertig jaar oud nam hij reeds het voorzitterschap van ons genootschap waar.

In 1935, toen hij dus reeds 65 jaar oud was, werd hij nogmaals gedurende twee jaar voorzitter.

Onder zijn leiding kende het Pleitgenootschap telkens een grote activiteit.

Als mens, als advocaat en als Vlaming was Meester Thelen de verpersoonlijking van wat men zich kan voorstellen aan goedheid, medeleven, plichtsbetrachting, nauwgezetheid en nationale fierheid.

Als civilist en vooral als kenner van het handelsrecht, als kenner van het Nederlandse en Duitse Recht stond hij in het Paleis hog aangeschreven.

Zijn taalkennis was opmerkelijk zoals zijn kennis van de geschiedenis en de aardrijkskunde. Van zijn moeder, een uitstekende pianiste, erfde hij een grote liefde voor de muziek.

Hartstochtelijk reiziger als hij was, doorkruiste hij Azië en Amerika, ging naar Canada om er in 't Engels te pleiten en doortrok in 1900 te paard IJsland.

Het ontbrak hem noch aan moed, noch aan zelfopoffering.

Tijdens de oorlog 1914-1918 stelde hij zich vrijwillig ter beschikking van de stafhouder om voor de Duitse

rechtbanken de belangen van zijn landgenoten in een 100-tal zaken te verdedigen.

Tijdens de tweede wereldoorlog, toen hij dus meer dan 70 jaar was, werd hij door Stafhouder Braffort, samen met 3 of 4 confraters, nogmaals aangeduid om onze landgenoten voor de Duitse Krijgsraden in het Duits te verdedigen. Die tussenkomsten, steeds prodeco. schommelden rond de 2.000.

Meester Thelen was ook de eerste advocaat die voor de burgerlijke rechtbank in 1903 in het Nederlands pleitte. Die daad bracht hem tot voor de Tuchtraad, waar hij, indien ik goed ingelicht ben, op één stem na aan een tuchtstraf ontsnapte. Later zetelde hij echter in de Tuchtraad.

In 1942, toen het Vlaams Pleitgenootschap zijn 50-jarig bestaan vierde, werd door de ganse balie een verdiende hulde aan Meester Thelen gebracht. Op dat ogenblik was hij reeds 50 jaar advocaat.

Meester Thelen overleed op 12 februari 1958 op de ouderdom van 88 jaar. Tot op het laatste ogenblik van zijn leven bleef hij trouw aan het Pleitgenootschap. Zijn Pleitgenootschap.

Het Vlaams Pleitgenootschap mag en zal hem niet vergeten (15)

* * *

In de strijd voor de vervlaamsing van het rechtsleven heeft het Pleitgenootschap beslist een niet te onderschatten rol gespeeld.

Zeker, zijn optreden was niet zo spectaculair, niet zoo invloedrijk als dit van de Vlaamse Conferenties van Gent en Antwerpen.

Het was daarom echter niet minder verdienstelijk. Bij enkele markante data en feiten uit de geschiedenis van het Pleitgenootschap veroorloof ik me even te blijven stilstaan.

1903 en de onmiddellijk daarop volgende jaren waren gekenmerkt door een zeer vruchtbare activiteit.

Hoe kon het anders? Meester Thelen hield immers het roer.

Herhaaldelijk drong het Pleitgenootschap toen aan bij de Minister van Justitie op een betere samenstelling van de Correctionele Rechtbanken, met het oog op het toepassen van de taalwetten.

Het Genootschap kwam tussen in de vele taalincidenten die regelmatig rezen in burgerlijke zaken.

Samen met de Vlaamse Conferenties van Antwerpen en Gent werd het Pleitgenootschap als het ware officieel erkend.

De Minister van Justitie Van Den Heuvel nodigde het uit, hem jaarlijks een verslag van de werkzaamheden te doen geworden en alle gegevens te verstrekken betreffende de juridische bekwaamheden en taalkennis van zijn leden. Het was de bedoeling van de Minister deze verslagen te raadplegen bij elke benoeming in de magistratuur.

Doze gelukkige maatregel viel jammer genoeg na enkele jaren in onbruik (16).

In 1903 ook nam het Vlaams Pleitgenootschap de organisatie van het tweede «Vlaamsch Rechtskundig Congres» op zich (17).

In hetzelfde jaar drong het Pleitgenootschap bij de Tuchtraad aan om afgevaardigden te mogen sturen naar het Bureau voor Kosteloze Raadpleging.

Later zullen we vaststellen dat meermaals het omgekeerde gebeurde en het de Tuchtraad was die aandrang bij het Pleitgenootschap.

In 1911 verleende ons genootschap zijn medewerking aan een reeks voordrachten betreffende het taalprobleem, die door de Conférence du Jeune Barreau ingericht werden.

Lejeune, Destrée, Kurth, Pirenne enerzijds, Alberic

Deswarte, Camie Edmond Picard vaak sentimentel

De eerste werkdere werking en

Er moet gewa het Vlaams Pleit de dag legt.

Gedurende jar houdens een merede van Rik B voor onze Recht

Indien de spru bestempelde, ste het gebruik der groot deel vollec

Sinds het ein 1931 genoot he zeer weinig belc advocaten.

Het was dan o Overbeke in 192 pessimistisch ges

Twee gebeurte waren echter o nieuw leven in gen:

enerzijds stonc zijds verscheen c van het Rechtsk

Van 1931 af een steeds grote

Het begon me Meester Piet Ver de Rechtspleging Stafhouder Soud

In 1932, toen was, mocht Voor simisme van zich

Voor het eers plechtige zittings

De strijd die het gebruik der

Indien het vercerder gering w bourgeoisie in V

Het hevigst wa

Indien de fran Brussel, zich wei de wet aan de te zou geven, ware in het Brussesle

Een door de t Beroep te Brussel volg, dat een v behoud van het

Volledigheidsh: slechts 444 advostemming deelna

De taalcommis: verslag op dat, : kwam:

1. de sinds ho grond op een ste de burgerlijke e kwasi-uitsluitend

2. het referend voorstander ware stelsel;

3. het referend rendum voor de

Deswarte, Camiel Huysmans, Frans Van Cauwelaert en Edmond Picard anderzijds, konden naar hartelust hun vaak sentimentele overwegingen verkondigen (18).

De eerste wereldoorlog was zeer nadelig voor de verdere werking en ontwikkeling van het Pleitgenootschap.

Er moet gewacht worden tot einde 1920 vooraleer het Vlaams Pleitgenootschap terug enige activiteit aan de dag legt.

Gedurende jaren gebeurde er niets opvallends, behoudens een merkwaardige en veelbesproken openingsrede van Rik Borginon over «Het gebruik der talen voor onze Rechtshoven en Rechtbanken» (19).

Indien de spreker zelf zijn ideeën als revolutionair bestempelde, stellen was vast, dat de wet van 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken er voor een groot deel volledig mee overeenstemt.

Sinds het einde van de eerste wereldoorlog tot in 1931 genoot het Vlaams Pleitgenootschap werkelijk zeer weinig belangstelling, zelfs vanwege de Vlaamse advocaten.

Het was dan ook niet zonder reden, dat Meester Van Overbeke in 1929, in zijn reeds aangehaald artikel, zo pessimistisch gestemd was.

Twee gebeurtenissen van niet te schatten belang waren echter onmiddellijk daarop de aanleiding om nieuw leven in het Vlaams Pleitgenootschap te brengen:

enerzijds stond de wet van 1935 voor de deur, anderzijds verscheen op 11 oktober 1931 het eerste nummer van het Rechtskundig Weekblad.

Van 1931 af kende het Pleitgenootschap dan ook een steeds grotere bloei.

Het begon met een zeer moedige openingsrede van Meester Piet Vermeylen over «De Vervlaamsching van de Rechtspleging» en een even moedig antwoord van Stafhouder Soudan (20).

In 1932, toen Meester Custers de openingsredenaar was, mocht Voorzitter Van Overbeke zijn vroeger pessimisme van zich afwerpen.

Voor het eerst ging de openingszitting door in de plechtige zittingszaal van het Hof van Cassatie (21).

De strijd die gevoerd werd om en rond de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken was zeer hard.

Indien het verzet in het Waals gedeelte van het land eerder gering was, dan reageerde de franssprekende bourgeoisie in Vlaanderen echter fel.

Het hevigst was helaas de reactie te Brussel.

Indien de franssprekenden, zowel in Wallonië als te Brussel, zich weinig bekommerde om de oplossing die de wet aan de toestanden in het Vlaams landsgedeelte zou geven, waren ze echter volkomen eensgezind om in het Brussesle het statu quo te behouden.

Een door de Orde van Advokaten bij het Hof van Beroep te Brussel gehouden referendum had voor gevolg, dat een verpletterende meerderheid voor het behoud van het bestaande stelsel opteerde.

Volledigheidshalve dient er aan toegevoegd, dat slechts 444 advocaten op de ongeveer 1.100 aan de stemming deelnamen.

De taalcommissie van de Raad der Orde maakte een verslag op dat, zeer bondig samengevat, hierop neerkwam:

1. de sinds honderd jaar aangenomen gewoonte, gegrond op een stelsel van volkomen vrijheid, heeft voor de burgerlijke en handelsrechtbanken te Brussel het kwasi-uitsluitend gebruik van de Franse taal gehuldigd;

2. het referendum was verpletterend voor dezen die voorstander waren van een wijziging van het bestaande stelsel;

3. het referendum van de advocaten geldt als referendum voor de rechtsonderhorigen (22).

Dat vermeld verslag in de advocatenwereld en in de pers een hevige beroering verwekte, hoeft niet gezegd.

Het Pleitgenootschap nam een krachtdadige houding aan (23).

* * *

Nu de wet van 1935 meer dan dertig jaar oud is, valt het ons wel moeilijk ons in te denken, dat het vroeger ooit anders geweest is.

Het valt ons niet gemakkelijk ons voor te stellen, dat pas in 1907, voor het eerst een advocaat voor het Hof van Beroep te Brussel de wens durfde uiten zijn eed in het Nederlands af te leggen.

Het Hof heeft trouwens over het geval moeten beaardslagen vooraleer Josse Borginon Cantoni voldoening kreeg (24).

Kunnen we ons heden nog indenken, dat hetzelfde incident zich twaalf jaar later — in 1919 — terug voerde?

Enkel dank zij de vastberaden tussenkomst van eerste-advokaat-generaal De Hoon mocht Rik Borginon toen zijn eed in het Nederlands afleggen (25).

Kunnen we thans nog geloven, dat Meester Thelen door een verontwaardigd confrater als het ware voor de Heer Stafhouder gesleurd werd, omdat hij het gevaagd had in toga met een ander Vlaams advocaat in het Nederlands een gesprek te voeren?

Denken we niet te dromen indien we vernemen, dat tot in 1932 moest gewacht worden om door Meester Paul Veldkens bij het Hof van Cassatie voor het eerst een rekwest in het Nederlands te zien toelichten en Meester Edmond Van Dieren — natuurlijk hij — toen de eerste was die voor het hoogste Hof in het Nederlands mocht pleiten (26)?

Hoe eigenaardig het ook mag schijnen, de strijd die de wet van 1935 voorafging bracht mee, dat het Vlaams Pleitgenootschap meer en meer voeling kreeg met de Raad der Orde.

Met meer en meer beslistheid trad het Vlaams Pleitgenootschap op en verwierf een ruimere plaats in het traditionele beroepsleven.

In 1935 werd door de Raad der Orde aan het Pleitgenootschap de taak opgedragen de pleitoefeningen voor de Vlaamse confraters in te richten. Hierdoor werd het Vlaams Pleitgenootschap als een officieel lichaam van de Balie erkend.

* * *

De tweede wereldoorlog bracht natuurlijk het Pleitgenootschap terug een zware slag toe, maar het kwam die slag vlugger te boven dan na de oorlog 1914-1918.

Er dient trouwens gezegd dat tijdens de oorlogsjaren de Orde haar vertrouwen in het Vlaams Pleitgenootschap niet verloren had.

Meesters Boon, Verougstraete, Van Hemelryck, Custers, Van Cauwelaert, Bayart, Van Waeg, Winderickx, Lindemans en Vanderleenen volgden elkaar als voorzitter op.

De wet van 1935 heeft een grondige wijziging in het ganse rechtsleven gebracht. Alhoewel niet perfect — denken we maar aan de mogelijkheid tot taalwijziging waarvan sommigen een systeem gemaakt hebben — toch mag een zeer gunstig bilan opgemaakt worden.

Maar de toestand in de Balie zelf?

Het zou een teken van laksheid zijn op deze jubelviering minstens niet even dat probleem aan te raken. Indien vrij snel na de wet van 1935 de Vlaamse Balies gezonde toestanden kenden, was zulks lang niet het geval te Brussel.

De Orde en meer bepaald de Raad der Orde heeft in de loop der jaren wel steeds een zekere sympathie betuigd voor het Vlaams Pleitgenootschap.

Eerst geduld, daarna als een noodzakelijk iets beschouwd.

Met de jaren werden de verhoudingen beter.

Dit veranderde echter toch niets aan het feit, dat de Vlaamse advocaat, al dan niet lid van het Pleitgenootschap, stelselmatig geweerd werd zo hij het gewaagd had zijn kandidatuur te stellen voor de Raad der Orde of het Bureau voor Kosteloze Raadpleging.

Indien het dan toch eens gebeurde dat een Vlaams advocaat verkozen werd, was zulks te wijten aan zeer speciale omstandigheden of aan het uitzonderlijk prestige dat die advocaat genoot, zoals dit het geval was voor Meesters Thelen, Josse Borginon en Arnold Bayart.

Het stelselmatig niet verkozen worden van Vlaamse kandidaten had ten slotte voor gevolg, dat de normale werking van de Raad der Orde en het Bureau voor kosteloze Raadpleging schier niet meer kon verzekerd worden.

Het is nu éénmaal een feit, dat de Vlaamse advocaten te Brussel een aantal bereiken dat, indien zij een afzonderlijke balie vormden, hen ongeveer op de zesde plaats zou brengen tussen de 26 balies van het land. Bovendien zijn er verhoudingsgewijs meer nederlandsstalige onvermogens op het aantal pro-deo zaken dan nederlandsstalige advocaten op het totaal aantal advocaten.

Wilde de Brusselse Balie de haar door de wetgever opgelegde taak vervullen en wilde ze haar feitelijke leidende rol en haar moreel gezag te midden van de andere balies van het land behouden, diende dringend een oplossing gevonden te worden.

Sinds jaren hadden velen dat ingezien, maar het bleef daarbij.

De niet-verkiezing in juni 1963 van drie nederlandsstalige kandidaten voor het Bureau voor kosteloze raadpleging, die voor de normale werking van dat Bureau onmisbaar waren, bracht mee, dat de Stafhouder het Vlaams Pleitgenootschap verzocht een studie aan die toestand te wijden en voorstellen uit te werken die van aard zouden zijn een oplossing te brengen.

Het Bestuur van het Vlaams Pleitgenootschap, aangevuld met de toen beschikbare oud-voorzitters, vatte onmiddellijk de opgedragen taak aan en reeds op 30 juli 1963 werd de Stafhouder een dokument overgemaakt waarin zeer precieze voorstellen werden gedaan (27).

Dat werkdokument lag aan de basis van de belangrijke beslissingen die de Raad van de Orde eenparig genomen heeft en die voor gevolg hadden, dat we thans in de Raad der Orde drie nederlandsstalige confraters tellen; één oud-voorzitter en twee oud-voorzitters van ons Genootschap.

Indien institutioneel het ideaal zeker nog niet bereikt is, dan toch zou de waarheid geweld worden aangedaan zo we verzwegen dat de geest die thans in de Raad der Orde heerst uitstekend is.

Het mag wel een zeer gelukkig feit genoemd worden, dat in het jaar dat het Vlaams Pleitgenootschap zijn 75-jarig bestaan viert, de eerste maal in de geschiedenis van onze Balie, na zijn verkiezing, tijdens de algemene vergadering van de Orde, de Heer Stafhouder ook in het Nederlands het woord tot de advocaten richtte.

Ik waag het te zeggen, dat het ten slotte maar zeer normaal is dat in 1966 de nederlandsstalige advocaat te Brussel door zijn korpsoverste, ook bij andere gelegenheden als de openingsrede en het banket in het Nederlands wordt toe- of aangesproken.

* * *

Vijfenzeventig jaren gingen voorbij sinds de oprichting van het Vlaams Pleitgenootschap.

Thans dient de vraag gesteld, of het de door zijn stichters vooropgezette doelstellingen nageleefd heeft?

Die vraag durven we gerust met een volmondig « ja » beantwoorden.

Door de jaren heen heeft het Pleitgenootschap nooit vergeten én dat het een Vlaams genootschap was en is, én dat het een taak te vervullen had in het innerlijk leven zelf van de belangrijkste balie van het land.

Eén der grootste verdiensten van de Raad der Orde bij het reglementeren der vertegenwoordiging van de Vlaamse advocaten in de Raad en het Bureau voor kosteloze raadpleging, bestond er wel in, aan dit delikaat probleem in de schoot van de Raad van de Orde zelf de oplossing gegeven te hebben.

Vinden we niet het beste bewijs van de door het Vlaams Pleitgenootschap nageleefde doelstellingen, in het feit dat het, eerder dan datzelfde probleem van de vertegenwoordiging buiten dit Paleis te brengen met alle gevaren daaraan verbonden op dit ogenblik van taalpassies en verdeeldheid in ons land, het de eenheid en de autonomie van onze balie voor ogen had?

* * *

Het is voor mij een grote eer op deze uitzonderlijke dag de feestrede te mogen houden.

Ik beschouw het als een even grote eer namens mijn Vlaamse confraters te mogen zeggen, dat het Vlaams Pleitgenootschap in de toekomst verder zal blijven ijveren én voor de volledige ontvoogding van het Vlaamse volk, én voor het uitbouwen in onze balie van een harmonieus samenbestaan van franssprekenden en nederlandsprekenden, de balie van de hoofdstad van ons land waardig.

(1) Journal des Tribunaux. 1929. kol. 657 en vlg. J. Van Overbeke : « Les trois déceptions de l'avocat flamand ». Zie ook : Rechtskundig Weekblad; 1932-1933, kol. 266 en vlg. « Openingsvergadering van het Vlaamsch Pleitgenootschap der Balie van Brussel op 10 december 1932. Rede van Prof. Van Overbeke ».

(2) J. T. 1891, kol. 809 en vlg. « Inauguration de la Conférence Flamande du Jeune Barreau de Bruxelles ».

(3) Beroep Brussel 21/3/1873. Pas. II, p. 166; Cass. 12/5/1873, Pas. I, 179; R. W. 1933-1934, kol. 178 en vlg.; René Victor : « Schets ener geschiedenis van de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen P. 11 en vlg ».

(4) René Victor : « Een eeuw Vlaamsch Rechtsleven ». p. 32 en vlg.

(5) René Victor : « Schets... », p. 14

(6) René Victor : « Een eeuw... », p. 39 en vlg.

(7) René Victor : « Een eeuw... », p. 47/48.

(8) René Victor : « Een eeuw... », p. 49/50

(9) « Rechtskundig Tijdschrift », 1906, p. 398 en vlg. « Eén en ander over het Vlaamsch Pleitgenootschap van Brussel ».

(10) J. T. 1891, kol. 676 en vlg.

(11) J. T. 1891, kol. 809/810.

(12) J. T. 1891, kol. 811 en vlg.

(13) J. T. 1891, kol. 1332 en vlg.

(14) J. T. 1891, kol. 1335

(15) J. T. 1958, p. 136, Josse Borginon Cantoni : « William Thelen »; J. T. 1958, p. 617, « Conférence du Jeune Barreau de Bruxelles. Séance solennelle de rentrée du 8 novembre 1958. Discours de Mr Albert Nysse. Bâtonnier de l'Ordre des Avocats ».

(16) René Victor : « Schets... », p. 162/163

(17) René Victor : « Schets... », p. 162

(18) R. T. 1911, p. 317 en vlg. L. Brulez : « Prof. G. Kurth en Meester Edmond Picard over de Taalkwestie in de Conférence du Jeune Barreau ».

(19) R. T. 1925, p. 25 en vlg. H. Borginon : « Het gebruik der talen voor onze gerechtshoven en rechtbanken »; René Victor : « Schets... », p. 293 en vlg.

(20) R. W. 1931-1932, kol. 161 en vlg. P. Vermeylen : « De Vervlaamsching van de Rechtspleging » en R. W. 1931-1932, kol. 33 en vlg. : « Meester Soudan. Stafhouder der Balie van Brussel over de Vervlaamsching van het Gerecht ».

(21) R. W. 1932-1933, kol. 206 en vlg. « Openingsvergadering van het Vlaamsch Pleitgenootschap der Balie te Brussel op 10/12/1932 ».

(22) J. T. 1933, kol. 329 en vlg.; J. T. 1933, kol. 361 en vlg.; R. W. 1932-1933, kol. 651/652; J. Van Overbeke : « Antwoord op het verslag van de taalkommissie van den Raad der Orde van Advocaten bij het Hof van Beroep te Brussel ».

(23) R. W. 1933-1934, kol. 87/88 : « De Vervlaamsching van het Gerecht Dagorde van het Vlaamsch Pleitgenootschap der Brusselsche Balie ».

(24) J. T. 1959. Bruxelles. Séance de Mr Albert Nysse (25) R. W. 1932-1933. Brusselsche Balie ».

Rede

Sire,

Dat het Uwe heid met Haar een onmetelijke gesteldheid tot u dan ook groot k hoogdravende zi gebeurtenis bete

De oprechthei maakt het mij staan. Ik wens Advocaten bij h voelens van deze

Mag ik Uwe hoezeer wij dan die het Haar be betuigen, als v trouwen die Zij nootschap verto

Excellenties, (fraters,

Heden ten da landstalige gem twijfel getrokke legd op de nood wetgevende ma bij de Balie te zondere trots, d len van een ve misme, dank zi haar roeping, h krachten, zonde verwierf die ha

De huidige p erkenning.

Het wetgeveer eeuwenoude ge tussen vrijheid dit gevoelige ev gen die niet va door haar traä gestaen. Onze o van ons maatsc hangen ervan a

Waarde confr historisch beeld het Vlaams Ple getroost om aar zulks gedaan me drift die U el; verliezen die zc

Zo is U erin

Deze beide spre

Rede vc

Sire,

75 jaar zijn het jaar 1891, onder het impu van de Brussel

sinds de oprich-
t.
t de door zijn
ageleefd heeft?
volmondig « ja »

nootschap nooit
otschap was en
in het innerlijk
an het land.

Raad der Orde
rdiging van de
t Bureau voor
n, aan dit deli-
ad van de Orde

in de door het
velstellingen, in
: probleem van
te brengen met
it ogenblik van
het de eenheid
ogen had ?

e uitzonderlijke

er namens mijn
dat het Vlaams
der zal blijven
gding van het
onze balie van
ssprekenden en
: hoofdstad van

vlg. J. Van Over-
mand » Zie ook :
n vlg. « Openings-
ap der Balie van
Van Overbeke »
1 de la Conférence

6; Cass. 12/5/1873,
ré Victor : « Schets
de der Balie van
tsleven », p 32 en

in vlg
3.
10
3 en vlg « Eén en
in Brussel »

antonl : « William
Jeune Barreau de
8 novembre 1958.
rdre des Avocats »
3

« Prof. G. Kurth
stie in de Confé-

« Het gebruik der
n »; René Victor :

Vermeylen : « De
W. 1931-1932, kol.
Balie van Brussel

peningsvergadering
lic te Brussel op

kol. 361 en vlg :
ce : « Antwoord op
Raad der Orde
ssel ».
aamsching van het
otschap der Brus-

(24) J. T. 1959. p. 618 « Conférence du Jeune Barreau de
Bruxelles. Séance solennelle de rentrée du 7/11/1959 Discours
de Mr Albert Nyssens. Bâtonnier de l'Ordre des Avocats ».
(25) R. W. 1932-1933. kol. 649 en vlg : H. Borginon : « De
Brusselsche Balie op het strijdpad »

(26) R. W. 1932-1933. kol. 66 en vlg : « Onze taal voor het
Hof van Verbreking »
(27) R. W. 1963-1964. kol. 2049 en vlg : J. V. W. « De Brusselsche
Balie en de Vlaamse Advokaten ».
(28) J. T. 1966. p. 470 « L'assemblée générale de l'Ordre »

Rede van Mr. E. GILSON de ROUVREUX, Stafhouder der Balie van Brussel

Sire,

Dat het Uwe Majesteit behaagd heeft, deze plechtig-
heid met Haar aanwezigheid te vereren, doet in ons
een onmetelijke vreugde opwellen. Om die gemoeds-
gesteldheid tot uiting te laten komen zou de verzoeking
dan ook groot kunnen zijn, uitzonderlijke woorden en
hoogdravende zinnen te gebruiken die wellicht bij deze
gebeurtenis beter zouden passen.

De oprechtheid van de gevoelens die mij bezielen
maakt het mij mogelijk aan deze verzoeking te weer-
staan. Ik wens dus enkel als hoofd van de Orde van
Advocaten bij het Hof van Berosep te Brussel, de ge-
voelens van deze Orde te vertolken.

Mag ik Uwe Majesteit met diepe eerbied verklaren
hoezeer wij dankbaar en trots zijn, zowel voor de eer
die het Haar behaagd de Balie van haar hoofdstad te
betuigen, als voor de blijken van waardering en ver-
trouwen die Zij ten aanzien van het Vlaamse Pleitge-
nootschap vertoont.

Excellenties, Geachte Dames en Heren, Waarde Con-
fraters,

Heden ten dage wordt de leefbaarheid van de Neder-
landstalige gemeenschap in de hoofdstad al te vaak in
twijfel getrokken en steeds weer wordt de nadruk ge-
legd op de noodzaak, haar rechtmatige aanspraken door
wetgevende maatregelen te vestigen. Als Stafhouder
bij de Balie te Brussel ondervind ik dan ook een bij-
zondere trots, de bloei en uitstraling te mogen vaststel-
len van een vereniging die dank zij haar eigen dyna-
misme, dank zij haar cultuur en het bewustzijn van
haar roeping, haar rol ten volle vervulde en op eigen
krachten, zonder inmenging van de wetgever, de plaats
verwierf die haar toekwam.

De huidige plechtigheid brengt hiervan de officiële
erkenning.

Het wetgevend statuut der Advocaten steunt op
eeuwenoude gebruiken en verwezenlijkt de harmonie
tussen vrijheid en macht. Wij zouden mogen vrezen
dit gevoelige evenwicht te zien verstoren door wijzigin-
gen die niet van de Balie zelf zouden uitgaan en niet
door haar traditionele overheid zouden worden voor-
gestaan. Onze onafhankelijkheid, essentiële voorwaarde
van ons maatschappelijk nut en van onze waardigheid,
hangen ervan af.

Waarde confrater, Mr. Van Doorselaere, U hebt een
historisch beeld opgehangen van de inspanningen die
het Vlaams Pleitgenootschap zich sinds 75 jaar heeft
getroost om aan zijn roeping te beantwoorden. U hebt
zulks gedaan met de geleerdheid, het talent en de geest-
drift die U eigen zijn zonder de bescheidenheid te
verliezen die zoveel charme verleent aan uw omgang.

Zo is U erin geslaagd zowel volledig als bondig te

zijn. Kan men een advocaat grotere lof toezwaaien ?

Het Vlaams Pleitgenootschap heeft werkelijk bij
onze Balie een aanzienlijke rol vervuld.

Uw Vereniging, Mijnheer de Voorzitter, heeft zich
niet beperkt tot het ontwikkelen van de cultuur en de
juridische kennis van haar leden, maar tevens heeft
ze ook de verzuchtingen van de nederlandstalige advoca-
ten van Brussel vertolkt, en ze heeft die met kracht,
maar ook met eerbied voor de grondslagen van onze
Orde, weten uit te drukken.

Ondanks het sentimenteel karakter van sommige stel-
lingnamen, ondanks de begrijpelijke ontroering van een
gemeenschap die haar cultuur en haar tradities in ge-
vaar meent te zien, heeft het Vlaams Pleitgenoot-
schap voor de nederlandstalige advocaten een belang-
rijke en doelmatige vertegenwoordiging bekomen in al
de organismen van de Orde. Deze vertegenwoordiging
wordt verantwoord door de noodzaak voor alle advoca-
ten van Brussel, welke ook hun taal zij, zich thuis te
voelen in de schoot van onze Balie, van hun Balie.

In de Raad van de Orde zelf, die één is en één moet
blijven indien hij zijn opdracht wil vervullen, spreekt
elke advocaat de taal van zijn keuze, zonder dat de
doeltreffendheid erdoor wordt geschaad.

Op het persoonlijk vlak getuigen de betrekkingen
tussen de advocaten behorende tot de twee cultuurge-
meenschappen, niet enkel van confraterniteit, maar ook
van werkelijke vriendschap. Dit is in grote mate te
danken aan de collectieve inspanning van het Vlaams
Pleitgenootschap en aan de individuele hoedanigheden
van zijn leden.

Het verheugt mij hen in aanwezigheid van onze
Vorst, symbool van de eenheid tussen alle Belgen, hier-
mee te mogen gelukwensen.

Ik wil ze ook overtuigen van de belangstelling en
de bezorgdheid die de overheden van de Orde betonen
voor hun problemen, hun welslagen en hun verwach-
tingen.

Talrijk zijn zij die heden de fierheid van het Vlaams
Pleitgenootschap delen. Van heinde en ver zijn ze
gekomen om U, Sire, hulde te brengen en aldus plecht-
tig hun steun en sympathie te betuigen aan het Pleit-
genootschap.

Deze vereniging is nu een grote dame geworden die
in de structuur van onze Orde haar ereplaats heeft ver-
worven. Maar door een voorrecht dat velen haar zouden
benijden is ze jeugdig gebleven en de toekomst
mag ze met enthousiasme, eerezucht en vertrouwen tege-
moet zien.

Ik dank U.

Deze beide spreekbeurten werden voorafgegaan door de

Rede van Mr. A. VANDERLEENEN, Voorzitter van het Vlaams Pleitgenootschap

Sire,

75 jaar zijn verlopen sinds de historische dag van
het jaar 1891, waarop een groep Vlaamse advocaten
onder het impuls van Mr. Edmond Picard in de schoot
van de Brusselsche Balie een Vlaams genootschap heb-

ben opgericht met het doel de beoefening mogelijk
te maken van de rechterlijke welsprekendheid in de
Nederlandse taal.

Vandaag gedenken en vieren wij de talrijke Vlaamse
juristen, die ten koste van grote inspanningen en dik-
wijls van zware offers gestreden hebben voor de gelijk-